

Til TMU/FU

1. november 2013

Kopi til

Fra Projektgruppen for høring af vandplaner

Sagsnr./Dok.nr. 2013-34506 / 2013-345332

Aalborg Kommunes bemærkninger til høring af vandplanerne 2013

Indledning

Aalborg Kommune tager til efterretning, at Miljøministeren har besluttet, at gennemføre en ny 6 måneders høring (frem til 23. december 2013) for så vidt angår forslagene til vandplaner i deres helhed samt de tilhørende miljørapporter.

Aalborg Kommune tager tilsvarende til efterretning, at Vandplanforslagene i form og indhold grundlæggende svarer til de forslag, der blev underkendt af natur- og Miljøklagenævnet i december 2012. Ændringer omfatter rettelse af konstaterede konkrete fejl og mangler i planerne, herunder som følge af den kvalitetssikring af karakteriseringen af naturlige / kunstige vandløb som Naturstyrelsen igangsatte primo november 2012, samt som følge af de modtagne høringssvar fra berørte myndigheder i forbindelse med den tekniske forhøring af myndighederne i maj 2013. Endvidere er udpeging af drikkevandsressourcer opdateret med seneste viden.

Aalborg Kommune fastholder det tidligere afgivne høringssvar af 5. april 2011.

Supplerende hertil har Aalborg Kommune nedenstående bemærkninger.

Vandløb

Projekter

Den 3. maj 2013 vedtog folketinget en ny bekendtgørelse som muliggør at kommunerne kan opstarte indsatserne for fjernelse af spærringer, vandløbsrestaurering og genåbning af rørlagte vandløb, som forventes fastlagt i vandplanerne.

Aalborg Kommune er pt. i gang med forundersøgelse af en lang række af disse projekter, i vandløbene: Vidkær Å, Hasseris Å, Binderup Å, Dybvad Å, Vøvelbæk, Risbæk og Guldbækken. Der er tale om flere indsatser i hvert vandløbssystem. I Vidkær Å har Aalborg Kommune afsluttet forundersøgelsen ved Vidkær Dambrug og Koppes Mølle, og har søgt om midler til realisering af disse spærringer.

Ovennævnte projekter vurderes, at udgøre ca. 1/3 af projekterne. Selv om Aalborg Kommune arbejder med ovennævnte projekter, er det ikke realistisk at alle projekter kan gennemføres

inden udgangen af 2015, grundet opgavens størrelse og den forholdsvis korte tidsfrist. Aalborg Kommune er også afhængig af tilsagn fra staten til både forundersøgelse og realisering for hver enkelt indsats.

Ændret vedligeholdelse.

Af den ny udsendte høring om fremgår, at der fortsat skal ske en indsats på området ændret vandløbsvedligeholdelse, og at indsatsen skal være gennemført inden udgangen af 2015.

Med en forventning om, at vandplanen er endelig vedtaget i eftersommeren 2014 og den deraf afledte vandhandleplan først er endelig vedtaget i eftersommeren 2015, mindre end 6 måneder før planperioden udløber er det ikke muligt at gennemføre arbejder inden for indsatsområdet ændret vandløbsvedligeholdelse.

Arbejdsprocessen ved gennemførelse indsatsområdet ændret vandløbsvedligeholdelse indeholder som minimum en ansøgningsrunde, udarbejdelse af en ådalsanalyse og en regulativproces. En proces der strækker sig langt udover et år, hvorfor en indsats på dette område ikke vil kunne gennemføres inden planperioden er udløbet.

Åbning af Øster Å.

Den lukkede del af Øster Å gennem Aalborg midtby er udpeget i vandplanen til at skulle åbnes.

Projektet skal tilpasses byudvikling langs Musikkens Hus, Karolinelund samt Godsbanearealet. Det er et stort og kompleks projekt som bedst gennemføres i takt med at byudviklingsplanerne udvikles. Samtidig indeholder projektet store muligheder for at indarbejde klimatilpasningstiltag for de områder der afvander til denne del af Øster Å.

Projektets omfang gør, at det ikke er muligt at gennemføre åbningen af åen inden udgangen af 2015, hvorfor Aalborg Kommune foreslår, at målet for åbning af ØsterÅ udskydes til 2. planperiode. Aalborg Kommune ønsker også at åbning af Øster Å indgår i denne vandplan som indsats, således at der fortsat er mulighed for at udarbejde forundersøgelser.

I Aalborg Kommunes høringssvar af 5. april 2011 anmodede Aalborg Kommune om at 2 udpegede spærringer i Øster Å ved Gabriel blev udskudt til 2. planperiode. Begrundelsen var at Aalborg Kommune på dette tidspunkt arbejdede med en model for åbning af Øster Å, som ville indebære at de 2 spærringer blev fjernet som konsekvens af at Øster Å blev åbnet. Aalborg Kommunes ønske blev taget til efterretning, og fjernelsen af de 2 spærringer blev udskudt til 2. planperiode

Aalborg Kommune arbejder nu med en anden model for åbning af Øster Å, som indebærer at de 2 spærringer kan og skal løses som et selvstændigt projekt.

Aalborg Kommune anmoder derfor om at fjernelse af de 2 spærringer medtages i denne vandplanperiode, således at Aalborg Kommune har mulighed for at gennemføre forundersøgelse på projektet.

Aalborg Kommune anmoder også om at målet for fjernelse af de 2 spærringer udskydes til 2. planperiode. Begrundelsen er at fjernelse af de 2 spærringer hænger sammen med byudvikling og planlægning af området som et grønt område. Det er nok ikke realistisk at dette kan nås inden udgangen af 2015, men det er samtidigt vigtigt at Aalborg Kommune kan gennemføre forundersøgelse og opstarte planlægningen af området inden 2016.

Aalborg Kommune prioriterer Øster Å systemet meget højt. Kommunen har allerede fjernet flere store spærringer i Guldbækken (tilløb til Øster Å), og har ansøgt om forundersøgelser til de resterende tiltag i vandplanen.

Punktkilder

Regnbetingede udløb

Aalborg Kommune vil ikke kunne gennemføre den forudsatte 2/5 af indsatsen overfor de regnbetingede udledninger i årene 2014 og 2015. Af Miljøministeriets pressemeddelelse udsendt den 8. maj 2013 fremgår det, at den nye, lange høring medfører, at de statslige vandplaner først forventes at foreligge i efteråret 2014. Dermed vil kommunens vandhandleplan sandsynligvis tidligst kunne foreligge sommeren/efteråret 2015, og de nødvendige ændringer af kommunens spildevandsplan vil først kunne foreligge i løbet af 2016. Et optimistisk bud på spildevandsselskabets projektstart i marken er derfor realistisk set tidligst efteråret 2016.

I respekt for offentlighedens indsigelsesmuligheder og den politiske proces vil det næppe være rimeligt, at spildevandsselskaberne allerede nu disponerer ud fra en forudindtaget forventning om givne krav til handlinger og tiltag i de kommende vandplaner, vandhandleplaner og spildevandsplaner. Der kan endvidere sættes et alvorligt spørgsmålstejn ved, om der eksempelvis foreligger det fornødne ekspropriationsgrundlag for spildevandsselskabets tiltag på nuværende tidspunkt.

Det er kommunens vurdering, at vandplanerne bør forholde sig til denne planlægnings- og tidsmæssige konflikt.

Med reference til bemærkningerne vedrørende "Åbning af Øster Å" under afsnittet "Vandløb" foreslår Aalborg Kommune tilsvarende, at indsatsen vedrørende de regnbetingede udløb i oplandet til den berørte strækning af Øster Å udskydes til 2. planperiode.

Baseret på de erfaringer, der via arbejdet med vandhandleplaner, udledningstilladelser etc. er høstet i perioden efter høringsrunden i 2011, er det kommunens vurdering, at flere af de under afsnit 1.4 Retningslinjer angivne retningslinjer bør præciseres, idet den nuværende ordlyd giver anledning til tvivl. I relation til regnbetingede udløb gælder dette i særlig grad retningslinjerne 8 og 9:

8) Ved meddelelse af tilladelse til udledning af separat overfladevand skal udløbene som udgangspunkt forsynes med bassiner af passende størrelse med henblik på tilbageholdelse af bundfældelige stoffer.

Retningslinje 8 bør suppleres af en detaljeret uddybning/vejledning, der redegør for de vurderingskriterier, der ved en konkret sagsbehandling bør lægges til grund for tolkningen af begreberne "som udgangspunkt", "passende størrelse" og "bundfældelige stoffer". Hvad er det eksempelvis, der konkret er det recipientmæssige mål med at tilbageholde de bundfældelige stoffer?

Med den nuværende upræcise formulering kan én yderliggående administrativ tolkning være, at der skal etableres bassiner ved samtlige udløb, der gives en ny udledningstilladelse – herunder også eksisterende mindre udløb direkte til eksempelvis Vesterhavet. Tilsvarende kan en modsat

rettet tolkning være, at sandfang i vejbrønde og tagedløbsbrønde er fuldt tilstrækkeligt til at vilkåret allerede er opfyldt ved samtlige eksisterende og planlagte udledninger. Retningslinjen er muligvis formuleret med henblik på det kommunale råderum, men med så vide tolkningsmuligheder er retningslinjen reelt uanvendelig.

Metoden til bestemmelse af bundfældelige stoffer er en kvalitativ metode, der er vanskelig at reproducere. Hvorimod metoden til bestemmelse af suspenderet stof beskriver det stof der tilbageholdes på et filter. Metoden har god reproducerbarhed og er egnet til bestemmelse af mængden af partikler i separat regnvand. Der bør derfor anvendes suspenderet stof frem for bundfældeligt stof.

Betegnelsen suspenderet stof anvendes også af Naturstyrelsen i forbindelse med udledning af forurenende stoffer i udledningstilladelser. Dette fremgår i brev fra Naturstyrelsen til Vejdirektoratet dateret den 26. oktober 2011 "Vedrørende krav til forurenende stoffer i udledningstilladelser".

9) Hvor der er risiko for hydrauliske problemer, skal regnbetingede udledninger som udgangspunkt reduceres til 1-2 l/s pr. ha (totalt areal), svarende til naturlig afstrømning. Bassiner på såvel separate regnvandsudløb som på overløbsbygværker skal i disse situationer have en størrelse, så der som gennemsnit højst sker overløb fra bassinet hvert 5. år ($n=1/5$ pr. år). Med hensyn til udformning af bassiner for separat regnvand henvises til Spildevandsforskning fra Miljøstyrelsen nr. 49/1992 om lokal rensning af regnvand.

Rapporten Spildevandsforskning nr. 49/1992 omhandler "Lokal rensning af regnvand", og det giver derfor ingen mening at henvise til denne rapport i retningslinje 9, der udelukkende er rettet mod de hydrauliske forhold. Retningslinjen kan også tolkes forskelligt. Det giver i øvrigt generelt ringe mening at henvise til et bredt formuleret litteraturstudie af ældre data i en fremtidig bindende retningslinje. Den sidste sætning i retningslinje 9 bør derfor udgå eller alternativt henvise til relevant ny viden på området.

3) Tilstanden i vandløb, søer, grundvandsforekomster og kystvande skal leve op til de fastlagte miljømål, som de fremgår af WebGIS. Vandområder, der ikke fremgår af WebGIS, administreres efter miljølovgivningen i øvrigt. Det bør således sikres, at der ikke meddeles tilladelser og godkendelser, der måtte være til hinder for, at disse områder opnår god tilstand. Det bør tilsigtes, at tilladelser, godkendelser mv. til aktiviteter, som understøtter klimatilpasningsindsatser, får høj prioritet.

Det fremgår af retningslinje 3 i vandplanerne, at såfremt et vandløb ikke er specifikt målsat, bør der ikke meddeles tilladelser eller godkendelser, der er til hinder for, at disse vandløb kan opnå god tilstand. I regionplanen var der en del vandløb, hvor målsætningen var lempet, f.eks. D, spildevandsbelastet vandløb. En del af disse vandløb med lempet målsætning, er ikke målsat i vandplanerne. Betyder dette, at fremtidige udledninger af f.eks. overfladevand eller opspædt spildevand til disse vandløb skal udføres efter et BAT-princip med eksempelvis våde regnvandsbassiner og 5 mm bassiner til opspædt spildevand, og skal de øvrige udledninger der belastet vandløbene på sigt reguleres efter samme standard?

Spildevandsrensning i det åbne land

Aalborg Kommune har igangsat arbejdet med tilsyn af de ejendomme der er beliggende i områder, hvor der skal ske forbedret spildevandsrensning. Der kan dog ikke meddeles påbud til ejendommene før der foreligger en vedtaget spildevandsplan. Spildevandsplanen kan først efter vedtagelse af vandplanerne få indarbejdet vandplanernes indsats. Tidsfristen for meddelelsen af påbud inden udgangen 2015 bliver umuligt at nå for ca. 460 udpegede ejendomme (inkl. Kolonihavehuse i 2 kolonihaveforeninger med direkte udledning).

Grundvand

Vandforsyningsplanlægning

- Prioritering af grundvandsressourcen

Aalborg Kommune mener generelt, at prioriteringen af grundvandsressourcen i retningslinje 39 skal præciseres.

En række indvindingstilladelser udløber med baggrund i, at der er gået 30 år siden Vandforsyningsloven trådte i kraft den 1. april 1980. Tilladelserne skal være meddelt et år efter kommunernes vedtagelse af den første Vandhandleplan.

På den ene side er Vandplanernes indsatser i forhold til den kvantitative påvirkning af grundvandsforekomsterne afblæst i den første planperiode. På den anden side må kommunens meddelelse af tilladelser til indvinding af grundvand ikke være til hinder for opfyldelse af Vandplanernes målsætninger i vandløb, søer, grundvandsforekomster, kystvand og terrestriske naturtyper.

I forbindelse med behandlingen af udløbne indvindingstilladelser har kommunen brug for at prioritere grundvandsressourcen i henhold til retningslinje 39. En lang række landbrug ønsker at udvide deres husdyrhold, og har med baggrund heri behov for en større indvindingstilladelse. Det er i de nuværende udkast til Vandplanerne uklart hvor vandindvinding til husdyrhold ligger i prioriteringen (a eller c i retningslinje 39)? Samtidig fremgår det af Vandforsyningslovens § 20, stk. 2: *"Tilladelse til anlæg omfattende af st. 1, nr. 1 og som højst forsyner 4 husstande med vand til brug i husholdningen og almindelig landbrug, kan kun nægtes, hvis det er praktisk muligt at skaffe ejendommen eller ejendommene en anden hensigtsmæssig vandforsyning på økonomisk rimelige vilkår, eller hvis der må antages at være nærliggende fare for, at kvaliteten af vandet i den ønskede vandforsyning ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevand eller i øvrigt vil blive sundhedsfarligt."*

For at kommunen kan prioritere grundvandsressourcen i henhold til Vandplanerne er det vigtigt, at prioriteringen af grundvandsressourcen i retningslinje 39 præciseres.

- Anvendelse af indsatsplaner som virkemiddel til målopfyldelse

Af Vandplanerne fremgår det, at indsatsplanerne for grundvandsbeskyttelse skal bruges som virkemiddel til at opfylde kemiske og kvantitative mål. Der er til gengæld ikke taget stilling til, hvordan indsatsplanerne skal bruges som virkemiddel til at opfylde Vandplanernes mål. I den nuværende grundvandskortlægning er sammenhængen med de statslige vandplaner som udgangspunkt ikke inddraget. Der bør derfor ske en generel sammentænkning af grundvandskortlægningen og anvendelsen af indsatsplaner som virkemiddel til målopfyldelse i Vandplanerne. Derudover er der ikke lovgivningsmæssigt afsat midler til indsatsplanlægning efter 2017. Det

betyder, at alle indsatsplaner skal være vedtaget inden udgangen af 2017, og at der ikke er lagt op til revision af disse. Der er behov for at revidere indsatsplanerne også efter 2017, og hvis indsatsplanerne skal bruges som virkemiddel til målopfyldelse i Vandplanerne, understøtter det ydermere behovet for at revidere indsatsplanerne også efter 2017.